

การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร
INTERNAL SUPERVISION IMPLEMENTATION OF SCHOOLS IN TALINGCHAN AREA
OFFICE UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

ศิริขวัญ โกญจันท์¹

SIRIKHWAN KONJANAN

มัทนา วัฒนอมศักดิ์²

MATTANA WANGTHANOMSAK

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ศึกษา คือ โรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ตามคู่มือแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ วางแผนและกำหนดทางเลือก ประเมินผลและรายงานผล ปฏิบัติการนิเทศ ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัด กรุงเทพมหานคร ดังนี้ 1) กำหนดแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในที่ชัดเจน 2) ส่งเสริมให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีความรู้เรื่อง การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างถูกต้อง และ 3) สนับสนุนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

คำสำคัญ : การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this study were to know 1) The operations of internal supervision of schools in Talingchan Area Office under Bangkok Metropolitan Administration. 2) The development guidelines of internal supervision of schools in Talingchan Area Office under Bangkok Metropolitan Administration. The population comprised 16 schools, and there were 3 respondents from each school including 1 school administrator or deputy school administrator, 1 head of department, and 1 teacher, a total of 48 respondents. Opinion questionnaires and a structured interview concerning internal supervision of school according to the Quality Management Manual for schools in Talingchan Area Office under Bangkok Metropolitan Administration are used as research tools. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and content analysis.

The findings revealed that:

1. The overall operations of internal supervision of schools under the Talingchan Area Office Bangkok are at the highest level. When each aspect was considered, there are 2 aspects are the highest level, 2 aspects are the high level. Sorting by the arithmetic means values descending as follows: the study of current conditions, problems, and needs, the planning and determining options, the assessment and report, and the operations of supervision.

2. The development guidelines of internal supervision of schools under the Talingchan Area Office Bangkok are as follows: 1) the determination guidelines clearly of internal supervision operations, 2) encouraging all teachers in the school to know the operation of internal supervision of schools properly, and 3) encouraging all teachers to participate in monitoring and reporting on the internal supervision of the school.

Keyword: OPERATIONS OF INTERNAL SUPERVISION

บทนำ (Introduction)

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องมุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้เป็นความเข้าใจ ความสามารถและสมรรถนะเพื่อการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน เนื่องจากต้องเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว เพื่อไปเป็นคนที่ทำงานที่ใช้ความรู้ความสามารถ และเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ ดังนั้นทักษะที่สำคัญที่สุดในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นทักษะของการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สิทธิพล อาจอินทร์, 2563 : 48) ดังนั้นเมื่อประเทศต้องการพัฒนาคน และการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของบุคคล จึงควรปูพื้นฐานการพัฒนาบุคคลตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมุ่งเน้นไปที่กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยใช้กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนที่เป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหาร

การศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นยุทธวิธีที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรหาแนวทางดำเนินการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11, 2564)

วัตถุประสงค์ (Objective)

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและอุปสรรคที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำแนวคิดเรื่อง การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนมาจากคู่มือแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ปี 2560 ประกอบด้วย 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ 2) วางแผนและกำหนดทางเลือก 3) ปฏิบัติการนิเทศ 4) ประเมินผลและรายงานผล ดังแผนภูมิที่ 1 ดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2560 : 105)

การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน
1. ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ
2. วางแผนและกำหนดทางเลือก
3. ปฏิบัติการนิเทศ
4. ประเมินผลและรายงานผล

แผนภูมิที่ 1 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, คู่มือแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. (กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2560), 105.

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 โรงเรียน (ข้อมูลปีการศึกษา 2563)

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียนจำนวน 3 คน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1 คน และครูผู้สอนจำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 48 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

สำหรับการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

2. **ตัวแปรที่ศึกษา** เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายใน ตามคู่มือแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปี 2560 ประกอบด้วย

2.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ หมายถึง การจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพงานด้านต่าง ๆ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ นโยบายและเป้าหมายของโรงเรียนหรือหน่วยงานต้นสังกัด จากนั้นประเมินความต้องการของครูหรือคณะกรรมการตามกลุ่มงานโดยจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการแก้ไข วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ นั้น ๆ พร้อมทั้งกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานนิเทศซึ่งมีหลากหลายรูปแบบและดำเนินการตามที่ตัดสินใจต่อไป

2.2 วางแผนและกำหนดทางเลือก หมายถึง กำหนดแนวทาง วิธีการดำเนินการที่เป็นการนำผลจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการนำสาเหตุและกิจกรรมการดำเนินงานนิเทศมาแจกแจงรายละเอียดที่ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และมีการจัดทำโครงการแผนการดำเนินการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ ผลที่คาดว่าจะได้รับ และกำหนดเป็นโครงการการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

2.3 ปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการนิเทศ ประชุมเพื่อมอบหมายงานการจัดทำสื่อและเครื่องมือในการนิเทศปฏิบัติงานนิเทศตามปฏิทินที่กำหนดไว้ในโครงการอย่างจริงจังตามหัวข้อรายการปฏิบัติดังนี้ ประชุมระดมความคิดกำหนดแนวทางในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติจากผู้บริหาร ประชุมปฏิบัติการจัดทำสื่อและเครื่องมือต้นแบบ จากนั้นทดลองใช้และปรับปรุงพัฒนาสื่อและเครื่องมือต้นแบบให้ดีขึ้น นำสื่อและเครื่องมือไปใช้ในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ติดตามผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนและรายงาน

2.4 ประเมินผลและรายงานผล หมายถึงคณะกรรมการดำเนินการนิเทศ ประชุมเพื่อมอบหมายงานการจัดทำสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ ปฏิบัติงานนิเทศตามปฏิทินที่กำหนดไว้ในโครงการอย่างจริงจังตามหัวข้อรายการปฏิบัติดังนี้ ประชุมระดมความคิดกำหนดแนวทางในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติจากผู้บริหารประชุมปฏิบัติการจัดทำสื่อและเครื่องมือต้นแบบ จากนั้นทดลองใช้และปรับปรุงพัฒนาสื่อและเครื่องมือต้นแบบให้ดีขึ้น นำสื่อและเครื่องมือไปใช้ในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ติดตามผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนและรายงาน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2560 : 105-109)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่กำหนดตัวเลือกไว้ให้เลือกตอบ (checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายใน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามในตอนที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Rensis Likert, 1967 : 90-95)

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง ชื่อ-สกุล ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน โรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ วันที่สัมภาษณ์ และเวลาที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สอบถามแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ลักษณะเป็นชนิดจัดลำดับคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. แบบสอบถามของการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิดงานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้มากำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Rensis Likert, 1967 : 90-95)

ขั้นที่ 3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง และเลือกคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยผู้วิจัย พบว่า ข้อคำถามจากแบบสอบถามฉบับร่างทุกข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try out) จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความ เชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม กับโรงเรียนในสำนักงานเขตบางแคที่มีบริบทเดียวกันจำนวน 10 โรงเรียน และนำแบบสอบถามกลับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient) ได้เท่ากับ 0.982

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาเก็บข้อมูลโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. แบบสัมภาษณ์ของการวิจัย

นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่ได้จากแบบสอบถาม และนำด้านที่มีค่ามัธยเทศน้อยกว่าด้านอื่น ๆ มาสร้างเป็น กระถางคำถามในการสัมภาษณ์ และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้วิจัย คือ มัธยเทศ (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบตามเกณฑ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ แนวคิดของเบสท์ (Best, 1977: 174)
3. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขต ตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร

ในการวิเคราะห์การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์การดำเนินงานนิเทศภายใน ของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและจำแนกรายด้านตามขอบข่ายการดำเนินงานนิเทศ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ดังปรากฏรายละเอียด ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (N=48)

ด้านที่	การดำเนินงานนิเทศภายใน	μ	Σ	ระดับ
1	ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ	4.77	0.42	มากที่สุด
2	วางแผนและกำหนดทางเลือก	4.53	0.49	มากที่สุด
3	ปฏิบัติการนิเทศ	4.34	0.47	มาก
4	ประเมินผลและรายงานผล	4.39	0.46	มาก
โดยภาพรวม		4.51	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ๆ ได้ดังนี้ ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ($\mu = 4.77$, $\sigma = 0.42$) วางแผนและกำหนดทางเลือก($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.49$) ประเมินผลและรายงานผล ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.46$) และปฏิบัติการนิเทศ ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.47$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.42 - 0.49 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสอดคล้อง ไปทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การปฏิบัติการนิเทศ เป็นตัวแปรที่ค่ามัธยฐานเลขคณิต น้อยที่สุด จึงนำมาทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 1 คน

และครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กำหนดแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในที่ชัดเจน

1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจจะต้องมีการจัดการประชุมคณะกรรมการการดำเนินงานนิเทศภายใน เพื่อมอบหมายหมายงานการจัดทำสื่อและเครื่องมือนิเทศที่ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ หรือมีการพัฒนาการประชุมคณะกรรมการการดำเนินงานนิเทศภายในเพื่อมอบหมายหมายงานการจัดทำสื่อและเครื่องมือนิเทศที่เคยดำเนินการเป็นปกติอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจจะทำกำหนดปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน และปฏิบัติงานนิเทศให้ตรงตามปฏิทินที่กำหนดไว้ในโครงการ หรือนำการกำหนดปฏิทินการนิเทศและปฏิบัติการนิเทศในรูปแบบเดิมมาพัฒนาให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้เรื่อง การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างถูกต้อง

2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจจะมีการส่งเสริมให้ครูทุกคนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อสร้างเครือข่ายในการนิเทศ หรือจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในหัวข้อเรื่องการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน แนวทางการปฏิบัติการนิเทศ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการปฏิบัติการนิเทศ และให้ครูทุกคนนำความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับการปฏิบัติ การนิเทศมาประยุกต์ใช้และเป็นแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

2.2 ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจจะทำให้มีการประชุมปฏิบัติการจัดทำสื่อและตัวอย่างเครื่องมือเพื่อเป็นต้นแบบในการปฏิบัติการนิเทศ จัดให้มีการทดลองใช้สื่อและเครื่องมือ เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ

3. สนับสนุนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

3.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน ให้ความสำคัญในการสนับสนุนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนิเทศภายในทุกขั้นตอนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้การปฏิบัติการนิเทศจากเดิมที่มีคุณภาพอยู่แล้ว ได้พัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยอาจจะมีการเพิ่มจำนวนครั้งในการนิเทศภายใน จากเดิมอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เป็นอย่างน้อยภาคเรียนละ 4 ครั้ง ให้เหมาะสมกับภาระงานของครู และเพื่อให้การดำเนินงานนิเทศภายในเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3.2 ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจจะมีการแต่งตั้งครู ให้เป็นคณะกรรมการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในให้ชัดเจน เพื่อให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักการศึกษาได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานครฉบับที่ 3 พ.ศ. 2564 - 2569 และได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาทุนมนุษย์และบริหารจัดการสู่องค์กรสมรรถนะสูง โดยใช้การนิเทศภายในและการติดตามผลอย่างต่อเนื่องมาเป็นโครงการและกิจกรรมสำคัญ จึงทำให้ทุกโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชันมีการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ที่มีแผนการและโครงการดำเนินงานนิเทศภายใน มีเทคนิค รูปแบบการนิเทศ และมีเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนที่ถูกต้องตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพมาก เพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 พ.ศ.2564 – 2569 จึงทำให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูทุกคนมีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานนิเทศภายในให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตณัย เจริญสุขและจุไรรัตน์ สุตรุ่ง (กฤตณัย เจริญสุข และ จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2562) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับดีมาก สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) การศึกษาสภาพความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนรวบรวมข้อมูล โดยการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา แล้ววิเคราะห์ให้เห็นสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ พบว่า โรงเรียนจัดประชุมคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง แล้วจัดทำแผนโครงการทั้งการนิเทศงานและนิเทศการสอน 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ พบว่า โรงเรียนเลือกสื่อจากความสะดวกสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศโดยใช้สื่อประเภทสิ่งตีพิมพ์มากที่สุด และสร้างเครื่องมือโดยกำหนดวัตถุประสงค์การใช้อย่างชัดเจนเพื่อกำหนดเนื้อหา และใช้แบบสังเกตการสอนมากที่สุด 4) การปฏิบัติการนิเทศ พบว่า โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานโครงการนิเทศภายในโรงเรียน และปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้โดยใช้การสังเกตการสอนมากที่สุด 5) โรงเรียนมีการประเมินผลการดำเนินงานทุกขั้นตอน

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ และวางแผนกำหนดทางเลือก อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ประเมินผลและรายงานผล และปฏิบัติการนิเทศ

ด้านศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานจากการวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพทุกโรงเรียน โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนจัดให้มีการประเมินความต้องการของครูเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ

นำมาสู่การกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานนิเทศซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ สอดคล้องกับคู่มือแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ปี 2560 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญ์พิริยะ กรุณา (พิชญ์พิริยะ กรุณา, 2563) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสำนักงานเขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก ค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมาก

ลำดับถัดมา คือ ด้านวางแผนและกำหนดทางเลือก ผู้อำนวยการโรงเรียนมีการวางแผนและกำหนดแนวทางวิธีดำเนินการที่เป็นการนำผลจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนตนเอง จึงทำให้การวางแผนและกำหนดทางเลือกเป็นไปได้อย่างถูกต้อง มีแบบแผน และมีประสิทธิภาพ ค่ามัชฌิมเลขคณิตระดับมาก

ลำดับถัดมา คือ ด้านประเมินผลและรายงานผล ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความรู้เรื่องการประเมินผลที่ชัดเจน จัดให้มีการประเมินการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ในทุก ๆ ขั้นตอน และสามารถนำผลการประเมินจากการปฏิบัติการนิเทศในโรงเรียนว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ อีกทั้งสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครยังเห็นความสำคัญของการประเมินผลและรายงานผล จึงจัดการอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลและรายงานผล จึงทำให้ครูมีความรู้ความสามารถในการรวบรวมและสรุปรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาความรู้และความสามารถของครู และนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของเอลเลน (Allen, 2015) เกี่ยวกับการจัดการและการนิเทศของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล : ความจำเป็นในการให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพ พบว่า การนิเทศของโรงเรียนและการจัดการที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องให้ความสำคัญและเน้นพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู และความสามารถในการบริหารอย่างมีระบบ ซึ่งมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การนิเทศและการจัดการที่เหมาะสมนั้น โรงเรียนควรเน้นให้ความสำคัญกับหลักการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ แต่เพราะขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถที่เหมาะสมในด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน จึงได้นำเสนอแนวทางแบบกลุ่มเครือข่ายการนิเทศของโรงเรียน

ด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุด แต่อยู่ในระดับมาก คือ ปฏิบัติการนิเทศ ผู้อำนวยการโรงเรียนเห็นความสำคัญของการปฏิบัติการนิเทศ และเห็นความสำคัญของการดำเนินงานนิเทศภายใน แต่ยังคงให้ความสำคัญกับการประชุมปฏิบัติการจัดทำสื่อและต้นแบบเครื่องมือให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นไป ทั้งนี้สามารถกล่าวได้ว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาในโรงเรียน ที่ประกอบไปด้วยการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ซึ่งงานทั้ง 4 ด้าน จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการนิเทศการศึกษา เพื่อเป็นกลไกการส่งเสริม สนับสนุน เพื่อให้เกิดคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ออดู อकिनลอย และโอลาอี (Adu, Akinloye

and Olaoye, 2014) ได้ศึกษาเกี่ยวกับมุมมองของปัญหาและวิธีการในการนิเทศภายในและภายนอกโรงเรียน กล่าวว่า การดำเนินงานนิเทศถือเป็นกิจกรรมสำคัญสำหรับการบริหารการศึกษา เพื่อให้ทราบการปฏิบัติงาน และผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงควรจัดให้มีการดำเนินงานนิเทศทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อหาวิธีและแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแต่ละโรงเรียน

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน
สังกัดกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยว่ามีหลากหลายแนวทาง ดังนี้

2.1 กำหนดแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในที่ชัดเจน ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ซึ่งการปฏิบัติการณ์นิเทศสามารถทำได้ในระดับมาก อาจกล่าวได้ว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการปฏิบัติการณ์นิเทศ แต่อาจจะมีการเพิ่มจำนวนครั้งในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนเป็นอย่างน้อยภาคเรียนละ 4 ครั้ง หรือมากกว่านั้นตามความเหมาะสมกับภาระงานของครู เพื่อให้การดำเนินการนิเทศภายในมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ และเพื่อปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานการศึกษาซึ่งเป็นต้นสังกัดของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน อาจจะมีการเพิ่มกิจกรรมการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนที่ใช้ในการนิเทศการศึกษาที่เป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อเพิ่มและพัฒนาการปฏิบัติงานของครูให้มีการใช้กิจกรรมการดำเนินงานนิเทศที่หลากหลาย เช่น การระดมสมอง การนิเทศออนไลน์ การสัมมนา การเยี่ยมชั้นเรียน และกำหนดแนวทางในการเลือกกิจกรรมการดำเนินงานนิเทศภายใน มาใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนในแต่ละครั้ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูและสามารถพัฒนาให้การปฏิบัติการณ์นิเทศให้อยู่ในระดับมากที่สุดได้ เพื่อช่วยให้การบริหารจัดการโรงเรียนมีคุณภาพจากเดิมที่มีคุณภาพอยู่แล้วไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลาวัลย์ สอดศรี และปัญญา อัครพุทธิพงศ์ (ลาวัลย์ สอดศรี และปัญญา อัครพุทธิพงศ์, 2559) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาสภาพการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนหลักสูตรสองภาษา (ไทย-จีน) ในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน มีการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในจากครูผู้สอน โดยมีการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลเพื่อให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัดและกำหนดเป้าหมายทางเลือกในการปฏิบัติงานโดยความร่วมมือของผู้บริหารและครูผู้สอน รวมทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศภายในตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) ด้านการดำเนินการนิเทศ มีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการโดยผู้อำนวยการโรงเรียนมีการเลือกกิจกรรมนิเทศด้วยกิจกรรมการเยี่ยมชั้นเรียน การติดตามการดำเนินการนิเทศภายในโดยผู้อำนวยการ สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้วยการกล่าวชมเชยต่อหน้าที่ประชุม 3) ด้านการประเมินผลนิเทศ มีการประเมินผลก่อนการปฏิบัติโดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วัดความเข้าใจของครูผู้สอนเกี่ยวกับการนิเทศ

ภายใน ประเมินระหว่างการปฏิบัติโดยครูผู้สอนด้วยวิธีการสอบถาม และประเมินหลังการปฏิบัติโดยผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้รับผิดชอบโครงการโดยใช้แบบประเมินโครงการ

2.2 ส่งเสริมให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีความรู้เรื่อง การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างถูกต้อง ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานนิเทศภายในจะช่วยพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนและยังสามารถช่วยพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากรครูให้สามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี และส่งผลที่ดีต่อคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนของครู จึงทำให้โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพสู่สังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อดู อคินลอย และโอลาयी (Adu, Akinloye and Olaoye, 2014) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับมุมมองของปัญหาและวิธีการในการนิเทศภายในและภายนอกโรงเรียน กล่าวว่า การดำเนินงานนิเทศถือเป็นกิจกรรมสำคัญสำหรับการบริหารการศึกษา เพื่อให้ทราบการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนให้เป็นไปตามเป้าหมาย และมาตรฐานที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงควรจัดให้มีการดำเนินงานนิเทศทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อหาวิธี และแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแต่ละโรงเรียน

2.3 สนับสนุนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมาย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ สามารถทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะความรู้ให้ตรงตามมาตรฐานการจัดการศึกษา และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร พร้อมทั้งเพื่อเสริมสร้างสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้แก่บุคลากร ไม่ใช่การจับผิดในการปฏิบัติงาน และนำผลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญ์พิริยะ กรุณา (พิชญ์พิริยะ กรุณา, 2563) เกี่ยวกับเรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสำนักงานเขตมีนบุรี สังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นพบว่า ความต้องการจำเป็น ลำดับแรก คือ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจในการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขการนิเทศ ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในแต่ละด้านมีประเด็นที่ควรพัฒนาเป็นลำดับแรก ดังนี้ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ ควรให้มีการมอบเกียรติบัตรแก่ครูที่มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเสียสละ ด้านการวางแผนการนิเทศ ควรมีการจัดสรรงบประมาณหรือการสำรองงบประมาณให้กับการนิเทศภายใน ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ควรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในการคิดค้นหาเทคนิคและวิธีการนิเทศที่มีความหลากหลาย และด้านการประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขการนิเทศ ควรมีการแจ้งผลการนิเทศแต่ละด้านให้ทราบและส่งกลับในที่ประชุมโรงเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้า

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย “การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด คือ ด้านปฏิบัติการนิเทศผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน ควรมีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ และผู้ได้รับการนิเทศให้ทราบถึงปฏิทินการปฏิบัติการนิเทศ ขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศ วัตถุประสงค์ แนวทางการปฏิบัติการนิเทศ และรายละเอียดต่าง ๆ ของโครงการดำเนินการนิเทศ
2. ผู้อำนวยการโรงเรียน ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ดำเนินการนิเทศภายใน ดำเนินการนิเทศตาม ปฏิทิน ขั้นตอน ระยะเวลา และใช้เครื่องมือตามที่กำหนด เพื่อให้การปฏิบัติการนิเทศเป็นไปตามโครงการ ดำเนินงานนิเทศภายใน
3. ผู้อำนวยการโรงเรียน ควรเห็นความสำคัญของการปฏิบัติการนิเทศ และส่งเสริมให้ครู ทุกคนเห็นความสำคัญของการปฏิบัติการนิเทศ สนับสนุนให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติการ ดำเนินงานนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติการนิเทศที่ดีอยู่แล้ว ให้ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องและ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ผู้อำนวยการโรงเรียนควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการปฏิบัติการนิเทศในระดับ ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มเครือข่าย ระดับภาค ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนสามารถ ปรับปรุงตนเองและกิจกรรมการเรียนการสอน สามารถพัฒนาพฤติกรรม บุคลิกภาพการสอนของครูให้ดีขึ้น สนับสนุนความรู้ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกำกับ ควบคุม ติดตามผลการ ปฏิบัติงานของครูในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของนักวิชาการผู้สนใจทั่วไปจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อ การวิจัย ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ ส่งผลต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน ของโรงเรียนใน สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการดำเนินงานนิเทศภายในของผู้บริหาร กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน สังกัดกรุงเทพมหานคร

รายการอ้างอิง

- กฤตนิย เจริญสุข และจุไรรัตน์ สุตรุ่ง, (2562) “การศึกษาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนขยาย
โอกาสที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับดีมาก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร,”
วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 14, 2 (กรกฎาคม)
พิชญ์พิริยะ กรูณา, (2563) “แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ
โรงเรียนสำนักงานเขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร,” **วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏจันทรเกษม** 15, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม)
ลาวัลย์ สอดศรี และปัญญา อัครพุทธิพงษ์, (2559) “การศึกษาสภาพการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน
หลักสูตรสองภาษา (ไทย-จีน) ในสังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร,” **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทาง
การศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** 11, 3 (กรกฎาคม)
- สิทธิพล อาจอินทร์, (2563) **ศาสตร์และศิลป์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**, (ขอนแก่น:
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น),
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11, (2564) “คู่มือนิเทศภายใน”, เข้าถึงเมื่อ 15
กุมภาพันธ์ 2564 เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/secondary11.go.th/supervisor>.
หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, (2560) **คู่มือแนวทางการบริหารจัดการ
คุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. (กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ)
- Agih A. Allen. (2015) “Effective School Management and Supervision: Imperative for Quality
Education Service Delivery.” **An International Multidisciplinary Journal** 9, 3 (July)
- Best John W., (1977) **Research in Education**. 3rd ed. (New Jersey: prenticeHall),
- Emmanuel O. Adu, Gbadegesin M. Akinloye, and Olabisi F. Olaoye, (2014) “Internal
and External School Supervision: Issues, Challenges and Wayforward,” **International
Journal of Educational Sciences** 7, 2
- Rensis Likert, (1967) “The Method of Constructing and Attitude Scale,” **Readings in Attitude
Theory and Measurement**, ed. Martin Fishbein, (New York: John Wiley & Sons)

